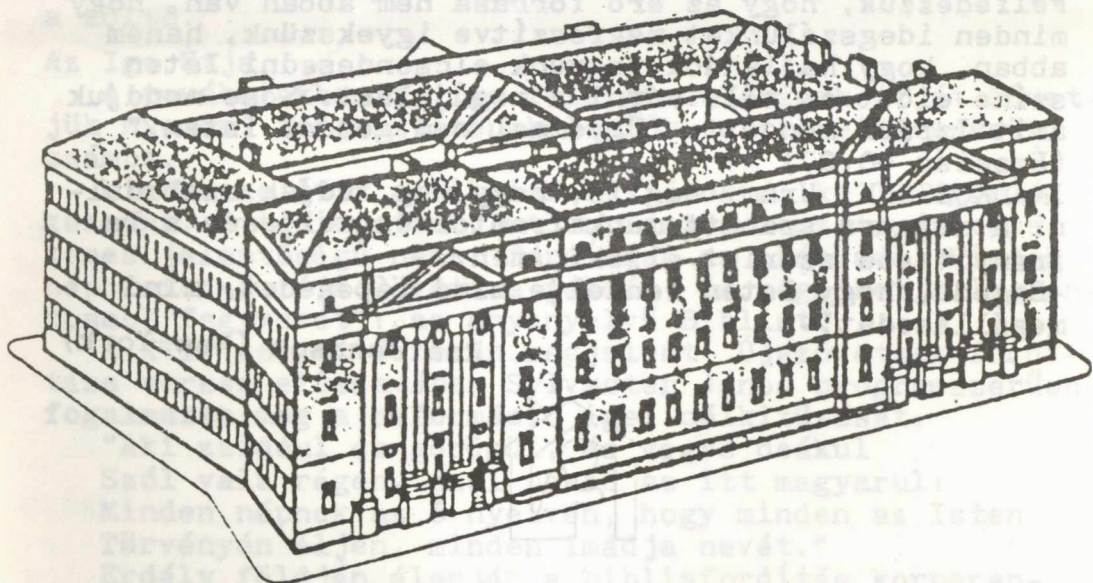

ÜZENET

A VENEZUELAI MAGYAR EVANGÉLIUMI KERESZTYÉNEKHEZ

XL. évfolyam

1991. 5. szám

Debreceni Református Kollégium

CSENDES PERCEK

"Várván vártam az Urat, és hozzám hajolt, és meghallgatta kiáltásomat." (Zsoltárok 40:1)

Egy nagy felhőszakadás alkalmával kis autóm egy lábnyi vízben teljesen lefulladt. Izgatottan próbáltam beindítani a kocsit, de nem sikerült, mert a motor tele volt vízzel. Aztán valaki megállt mellettem, s teherautójáról leszólt: "Hagyd abba az indítózást, mert lemerítetted az akkumulátort. Ül nyugodtan és várj. Van annyi hő a motorban, hogy kiszárita a vezetékeket, de várnod kell 15-20 percig." Azzal el is ment. Megfogadtam a tanácsát és vártam 20 percig, ami örökkévalóságnak tűnt! És amikor a kulcsot megfordítottam, a motor azonnal beindult.

Ez az élmény arra emlékeztet, hogy talán van olyan idő az életünkben is, amikor minden leáll. Ilyenkor Isten olyan dolgokra tanít, amelyeket csak csendben tudunk megtanulni. Csendben vagyunk és türelmesen várakozunk. Hisszük, hogy Ő meghallotta bízó fohászuk, hozzánk fordul és hozza a segítséget alkalmas időben. Felfedezzük, hogy az erő forrása nem abban van, hogy minden idegszálunkat megfeszítve igyekszünk, hanem abban, hogy hajlandók vagyunk elcsendesedni Isten színe előtt és tőle várni a megújulást. Sose mondjuk amit Izráel mondott: "Ügyemmel nem gondol Isten." (Ézsaiás 40:27)

IMÁDKOZZUNK: Uram, segíts, hogy meg tudjak szabadulni a magamra szabott munkairamtól és teljesen a Te irányításod szerint éljek. Ámen.

-Engedd, hogy Isten rendelje mind lépésedet, mind megállásodat!-

Ron Johnson (New York)

Október 6-i istentiszteletünkön megemlékeztünk az Aradi Vértanúkról és imában kértük Isten megtartó kegyelmét népünkre.

Ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság

(Részletek Tőkés Lászlónak a Reformáció ünnepére
1986-ban mondott temesvári előadásából)

Temes vidékének nagy szülötte, Lenau egyik, az előreformátor albigensék emlékének adózó művében felteszi a költői kérdést:

"Miért küzdöttek, hősin, hadra kelve,
Miért mentek máglyára énekelve?"

A huszitákra és Luther nemzedékére is vonatkozó válasza így hangzik:

".....Tán fényes, látó szemük
bevillant, bár balsors tört ellenük,
a szent SZABADSÁG fölismert szívébe,
s imádták, máglyáknál is hőbben égve?"

A romantikus kor "szent szabadság" iránt rajongó költője az egyetemes szabadságküzdelmek sorában jelöli ki a reformáció mozgalma helyét, s a szabadságharcosok közé sorolja a reformátorokat.

".....hősi emléküket éppen
ezért kell fénybe s gyászba szőni szépen" - mondja a költő.

Az Ige Útja

A továbbiakban az Ige felszabadulásának útját követjük nyomon, terjesztésének legfőbb eszközeit vesszük számba.

Mindenekelőtt a bibliafordításokról kell megemlékeznünk. E tekintetben Luther Márton nemzeti és egyetemes jelentőségű német fordítása az irányadó. Minden nép reformációja követi a példát, és megalkotja legfontosabb "fegyverét": az anyanyelvű Bibliát.

A XVI. század derekán megjelent Újszövetség-fordítása verses előszavában Sylvester János programszerűen fogalmazza meg a reformáció igei célkitűzését:

"Aki zsidóul és görögül, és végre deákul
Szól vala régen, szól néked az itt magyarul:
Minden népnek az ő nyelvén, hogy minden az Isten
Törvényén éljen, minden imádja nevét."

Erdély földjén élenjár a bibliafordítás korparancsának a teljesítésében Heltai Gáspár, s 1545 után más munkatársakkal együtt lefordítja és saját nyomdá-

jában Kolozsvárott folytatásokban kinyomatja az egész Szentírást. Közben keserűen, de az ügy fontosságának a tudatában, Fráter György, az utolsó korabeli nagyváradi püspök zaklatásai miatt így panaszodik: "...a sátán az Isten kegyelméből közöttünk kigyulladt világosságot kioltani igyekszik."

Egy egész század szerteágazó munkájának legbecsesebb eredménye Károli Gáspár 1590-ben megjelent Vizsolyi Bibliája, melyet nemrégén hasonló kiadásban bocsátottak a rendkívüli érdeklődést tanúsító olvasóközönség rendelkezésére.

Az Ige terjesztésének ügyét szolgálták - sajátos formában - az evangéliumi énekek és zsoltárok is, melyek épp úgy velejárói a reformációnak, mint az anyanyelvű Biblia. Ez utóbbival szemben megvan az az előnyük, hogy közérthetőbbek, hozzáférhetőbbek a köznép számára - s még valami: a zenei élmény megsokszorozza hatásukat. Luther Márton - maga is énekszerző - rendkívül nagyra értékeli a zenét. Ezt mondja:

"A zene Isten ajándéka, nem emberi dolog. Ugyanis elűzi az ördögöt és megvidámítja az embert. Hallatára az ember elfeledkezik a haragról, erkölcstelenségről, gögről és minden szenvedélyről. A teológia után a zenét becsülöm a legtöbbre. A Szentírásban is azt látjuk, hogy Dávid és Isten többi szent embere Istenre irányuló gondolataikat versben, rímekben és énekekben fejezték ki."

Károli Gáspár Bibliája mellé, az egyházi éneklés területéről, Szenczi Molnár Albert zsoltároskönyve, a Psalterium Ungaricum (1607) kívánkozik. Utolsó "reformátorunk" - ahogyan Révész Imre nevezi - ,egyháza iránti forró szeretettel, így ajánlja be "megmagyarított zsoltárait":

"...kérlek tekints engedelmes szemmel, szerelmes Anyám Keresztyén Anya szent Egyház és hozzád való hűadósságomnak ez kisdéd jelét vedd jó néven addiglan, míg a te Szerelmesed, az Jézus Krisztus ennél nagyobb szeretet."

Érdeemes e téren is megemlíteni, hogy a magyar énekek megtermékenyítőleg hatottak az erdélyi románság hitéletére is. 1570 körül Nagyváradon nyomtatták azt a Teodorescu-töredék néven ismert, első latin betűs román énekeskönyvet, mely Szegedi Gergely és Dávid Ferenc énekei nyomán készült.

Mai hazai költőnk, Kiss Jenő így állít emléket a "biblia- és zsoltárfordító időknek", az Istent tolmácsoló fordítóknak:

"Segítő bátyánk lett a Biblia,
és minden zsoltár jó atyánkfia.
Mint ahogy nem is éltek volna máshol,
mint ahogy itt, miköztünk, mivelünk
születtek volna testből, látomásból...
Fennen dicséртessék a Fordító,
a vágó fegyver nélkül hódító."

Az előbbieket kapcsán, de mégis külön kell szólnunk az anyanyelv döntő szerepéről, mely egyszerre volt áldott eszköz és különleges adománya a reformációnak. Jellemző, hogy néhány évszázaddal később egy pécsi római katolikus püspök ezt írja:

"Ha nem lettek volna protestánsok, nyelvünk teljesen feledésbe merült volna, egyedül nekik köszönhetjük tehát nyelvünk újra való feltámadását." (Király József 1811.)

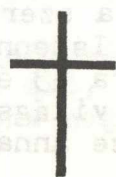
Az anyanyelv adta nekünk az Igét, és a Szentírás helyezte teljes jogaiba az anyanyelvet. Ma már egyszerűen elképzelhetetlen volna német, magyar vagy akár román kultúráról, irodalomról beszélni a reformáció korabeli bibliafordítások nélkül, melyek döntő mértékben járultak hozzá azok kifejlődéséhez - állapítják meg a szakemberek.

Az anyanyelv és ezáltal az Ige érvényesülésének nélkülözhetetlen eszközei voltak az iskola és a nyomda. A templommal együtt e három volt a reformáció győzelmének a legfőbb letéteményese.

"Ahol az Úrnak Lelke..." Válogatás Tőkés László igehirdetéseiből Budapest, 1990.

Gyászír:

Puerto Ordazból érkezett a szomorú hír, hogy Mázló Imre testvérünk (született Létavértesen 1937-ben) 1991. szeptember 1-én elhunyt. Isten vigasztaló kegyelmét kérjük a gyászoló családnak.

1938. után másodszer

Összefoglaló a Világtalálkozóról

A Magyar Reformátusok II. Világtalálkozója megtartott 1991. június 21-30. között.
Mottó: "Tebenned bízunk eleitől fogva..."

Magyarország. Emberek, kik e helyről indultak el valaha, sokáig éltek távol - innen és egymástól. De mindvégig összekötötte őket hitük, dicsőségeik és gyászaik közös öröksége. Most engedve az érzés szólító szavának... közel negyven országból érkezve ismét találkoztak.

Több mint öt évtizedet kellett várnia arra a református magyarságnak, hogy egybegyülekezzenek és hálát adjon megtartásáért, áttekintse jelenét és próbálja megfogalmazni törekvéseit jövője érdekében.

A II. Magyar Református Világtalálkozóigen sok lelki szellemi ajándékkal gazdagította az otthon és határainkon túl élő magyarság egészét. Üzenete kettős: rámutatott arra, hogy mennyire fontos a hitbeli háttér a kisebbségi és szétszórtságban élő testvéreink megmaradásához és megtartásához. És mindennél szemléletesebben jelezte: legyenek közöttünk bármilyen válaszfalak, amelyeket a történelem sorsfordulói kényszerítettek reánk, ez a nép ki akarja, ki tudja fejezni együvé tartozását, melytől nem tántoríthatják el sem külső politikai közbevetetések, sem belső ellentmondások.

Az ünnepélyes Nyilatkozat néhány mondata ékesen mindent kifejezett:

"Mi, az egész világra szétszóródott magyar reformátusok Istennek adunk hálát, hogy több mint fél évszázados szétszórattatásunk után Isten kegyelméből a hit és a szeretet régi egységében találkozhattunk.

Istennek különleges ajándéka, hogy erre a találkozóra 53 év után végre sor kerülhetett. Együttlétünk, és világszövetségbe szerveződésünk beszédes kifejeződése annak, hogy a földkerekségen bárhol élő magyar

reformátusok hitük és nyelvük által egyek. A világ számos országában élő magyarságunk tekintetében valljuk a határok spiritualizálásának korszerű eszményét, a határok elválasztotta református népünk akadálytalan hitbeli, nyelvi és kulturális közösségét. Vallást teszünk róla, hogy Isten a történelem ura, hogy a sorsunk jelenünk és jövőnk az Ő hatalmas és irgalmas kezében van. Hisszük, hogy az Ő akaratából történtek és történnek a keleteurópai változások is, amelyek által az Ő megpróbált népét az elveszítettetés mélységéből kivezette és kivezeti.

Új helyzetünkben hitet teszünk amellett, hogy minden erőnkkel szolgálni fogjuk egyházunk és nemzetünk ügyét.

Híveinket, egyházunk minden tagját kérjük: maradjanak a helyükön, ne hagyják el egyházukat, gyülekezetüket. Ahol élünk és vagyunk: oda állított mindannyiunkat Isten, egymással közös sorsot vállaló, viharok elől nem megfutó, hanem nehéz években is helytálló, hűséges magyar reformátusoknak.

Evangéliumi hitvallásként kinyilvánítjuk, hogy bennünket a legnehezebb időkben is a Szentírásra alapozott igehirdetés, a Szentlélek Istennek az evangéliumon át áradó ereje, Jézus Krisztusnak hatalma tartott meg. Vallást teszünk amellett, hogy ezt az ígét soha semmivel felcserélni nem fogjuk, és hozzá mindörökre hűségesek maradunk. Minden törekvésünk az, hogy egyházunkat ez az Ige tegye minőségi egyházzá, nemzetünket ez tartsa meg, s a környező világot ez tegye a szeretet és kölcsönös megértés világává az élő Jézus Krisztus által. Tőle kérünk bocsánatot bűneinkre, Őt kérjük, hogy adjon új erőt. Segítsen bennünket megújulni, a személyes elkötelezettségünkben, a saját gyülekezetünkhöz való ragaszkodásunkban, a magyar református életforma újjáteremtésében. Életünket az Úr hatalmas és irgalmas kezébe tesszük, és hisszük, hogy megőriz, és országa művelésében felhasznál minket, mert minden az Övé: a múlt, a jelen, a jövő, az ország, a hatalom, és a dicsőség, mindörökké. Ámen."

A találkozóra, melynek fővédnöke Göncz Árpád köztársasági elnök volt, mintegy negyven országban élő, 3.500 gyülekezetbe tömörült magyar református jelent meg.

A különböző eseményeket két fő helyszínen, Budapesten és Debrecenben rendezték. Ezenkívül Kecskeméten a magyar református iskolák, Nagykőrösön, Pápán, Sárospatakon az öregdiákok, Cegléden a nők, a Vekerítőnél a cserkészek, Fonyódligeten az ifjúsági zenekarok találkozóját rendezték meg.

A tíznapos program legimpozánsabb eseménye az ünnepi istentisztelet volt, melyet a debreceni Nagyerdei Stadionban tartottak meg.

A közel 40.000 résztvevőt Antall József miniszterelnök köszöntötte. Kiemelte: a magyarság összetartásában a legtöbbet a református egyház tette. Továbbra is folytassa a református egyház a misszióját a világban szétszórt magyarok megtartásáért.

Tőkés László nagyváradi püspök beszéde végén reményét fejezte ki, hogy a harmadik világtalálkozóznak Erdély adhat majd otthont.

Megalakult a Magyar Reformátusok Világszövetsége, jelentették a szervezőbizottság püspöktagjai a Debreceni Református Kollégiumban tartott sajtótájékoztatón.

Reformátusok Lapja (Calvin Synod Herald) 1991.4.

Liga Juvenil,

Reunion de Jóvenes

A Feltámadás közös egyház szervezésében nemrég gyermekkor kezdte meg munkáját csütörtökönként délután 1/2 4-től, 5-13 éves gyermekek számára. Szombatonként pedig ifjúsági kör működik délután négy órától, az alsó korhatár 12 év. Az összejeve-

telek nyelve mindkét esetben spanyol. A szervező XINIA Vuolanne mindkét rendezvényre szeretettel várja a magyar gyerekeket is (telefonszáma: 283.27.85).

Helyszín: a templomunk melletti Casa San Martin (a volt internátus).

Adj, de feltűnés nélkül!

"Te pedig, amikor adományt adsz, ne tudja a bal kezéd, mit tesz a jobb, hogy adakozásod titokban történjék, a te Atyád pedig, aki látja, ami titokban történik, megfizet neked" (Mt. 6,3-4)

Nem azoknak szól ez az ígéret, akik azért adakoznak a szegényeknek, hogy lássák az emberek cselekedetüket, mert ezek így egyszer már megkapták jutalmukat, ezért nem számíthatnak rá, hogy még egyszer kapjanak valamit.

Tartsuk titokban, ha jótékonykodunk, titokban, még önmagunk előtt is. Egészen természetesen adjuk, annyiszor és annyit, amennyit csak a szükség kíván, de aztán éppúgy ne törődjünk vele, mint azzal, hogy mit is ebédeltünk. Adjunk, de eszünkbe ne jusson önmagunkról azt gondolni: "milyen nagylelkű voltam!" Hagyjuk a dolgot Istenre, aki mindent lát, mindent megjegyez és mindent megjutalmaz. Áldott az az ember, aki titokban cselekszi a jót: különleges örömet nyer ennek fejében. Olyan ez, mint a csendben elfogyasztott kenyér amely ízletesebb mint a királyok lakomája. Hogyan lehetne részem ebben az ízletes eledelben még ma? Úgy, ha kiárad lelkemből a jószág.

Ma itt és majd odaát, maga az Úr gondoskodik a titokban adakozók jutalmáról. Ő tudja, hogy hogyan és mikor jutalmazzon, és jutalma a legjobb lesz. Ezen ígéret igazi jelentőségét azonban az örökkévalóságban fogjuk majd teljességgel meglátni.

(Spurgeon: Isten ígéreteinek tárháza)

A Magyar Reformátusok II. Világtalálkozója reprezentatív kötet jelent meg Debrecenben Barcza József és Bü-tösi János szerkesztésében. A gazdag képmelléklettel ellátott könyv a mi gyülekezetünk múltját és életét is ismerteti - A Magyar Református-Evangélikus Gyülekezet Venezuélában címmel - Medyesy M. László észak-amerikai lelkész hosszabb tanulmánya alapján. A részletes, forrás értékű mű a Magyar Reformátusság Körképe alcímet viseli, címe a közismert zsoltáridézet: TEBENNEB BÍZTUNK ELEITŐL FOGVA...

Dr. Vladár Pál: A keresztyénség múltja

I. Az első évszázadok

(folytatás)

A gnoszticizmus teljesen félretéve Jézust mint történelmi személyt, egy metafizikus rendszer képviselőjének tekintette, kinek testi jelenléte csak egyszerű illúzió lett volna. A keresztyénség ezzel szemben a mindenség egységét hirdeti. A bukás a teremtést nem előzte meg, hanem csak követte, az anyag tehát esendő, de eredetében nem rossz, ezért lehet Jézus fizikai létezésében és feltámadásában hinni. A határvonal világosan létezik, de el kell ismerni a dualisztikus tanok csábítását különösen a társadalmi züllések korában. A gnosztikus tanok főképp keleten virágoztak, nyugaton nem is volt nagyobb szerepük a manicheizmuson kívül. Ez utóbbi irányzat alapítója, Mani, a III. században élt, megújította a zoroaszteri vallást buddhista, keresztyén és gnosztikus gondolatokkal gazdagítva. Manicheusok voltak a középkorban a történelmünkben jól ismert balkáni bogumilok és a dél-franciaországi albigensek, vagy catharok. Puritán emberek voltak, de azt hirdették, hogy a világ gonosz, tehát a világ nagyjainak nem kell engedelmeskedni. Ezzel természetesen maguk ellen fordították az egyházon kívül a királyokat is, és a világi érdekek megsértése magyarázza azt az egészen kivételes szigort és kegyetlenséget, mellyel felléptek ellenük.

Ahogy szilárdult a többi vallással szemben az elválasztó vonal, olyan mértékben fejlődött az egyház is közösségből szervezetté. Az őskeresztyének kétségkívül szoros közösségi életet éltek, egymást és más gyülekezeteket támogatva, de tévedés lenne ebben valami primitív szocializmust látni. A társadalmi különbségeket nem törölték el, csak éppen nem tulajdonítottak nekik nagyobb fontosságot. Pál apostol maga csak arra inti a gazdát, hogy szolgálójával legyen igazságos, ami - ha egyáltalán modern párhuzamot keresünk - inkább az emberi jogoknak, mint a szocializmusnak felelne meg.

Az egyház szervezete eredetileg a lehető leglazább volt. Nem volt még hivatásos papság, Pál apostol pl. sátorkészítéssel kereste meg a kenyerét, de a legrégebb

időktől megtaláljuk egyes tisztségek rendszeres betöltését. Már az apostolok korában találkozunk diakónusokkal, kik a szegények istápolásáért voltak felelősek, presbiterekkel (öreges, ill. a közösség legtiszteltebb tagjai), és felülvizsgálókkal, vagy püspökökkel, kiknek tevékenységi területe eredetileg egy gyülekezet, vagy annak egy része volt, de lassan kiterjedt nagyobb területre. Ez az eredeti, demokratikus szervezetlenség rovására ment ugyan, de megszilárdult akkor, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy a vezetők és püspökök nem csak tudásukkal tűntek ki, hanem szilárdabban tudtak ellenállni az üldöztetéseknek is, mint a hívők nagyrésze. Ők voltak azok akik megállították azt a bomlást, és erkölcsi lazulást, melyet a pogányok tömeges megtérése oltott be sok helyen a gyülekezetbe. Kialakultak az egyházmegyék, és ezek gyakorlatban az állam szervezést tükrözték, egyházi téren, úgy, hogy Nagy Konstantin korában a birodalom három legfontosabb városa, Róma, Alexandria és Antiokhia, egyúttal a három legfontosabb püspökség székhelye is volt. Mindegyik büszke volt arra, hogy apostoli szék volt, és bár az említett fontossági sorrendet általában elfogadták, jogaikat mindig féltékenyen őrizték.

Ez a szervezet rendült meg, mikor egy addig jelentéktelen püspöki szék, Bizánc, egyik napról a másikra a birodalom második székhelye lett Konstantinápoly néven. Ha az egyházi szervezet a világi szervezetet tükrözte, akkor Konstantinápoly püspöke nem csak a pátriárka címet érdemelte meg (mint a többi nagy szék), hanem legalább is második helyen kellene említeni. Ez persze éles ellenállásra talált a három ősi apostoli szék részéről, és a következő évszázadok nagy hitvitái mögött ez a versengés is rejlett, amit csak tovább tüzelt az ébredező nemzeti érzés.

II. A nagy zsinatok kora

Az első évszázadokban, mint láttuk a keresztyénség harca más vallásokkal szemben folyt le. A milánói türelmi rendelettel lezárult ez a kor. Már tisztázódtak a határvonalak más vallások felé. A "szomszédos" vallások kisebb-nagyobb hasonlatossága a keresztyénséggel egész sor egyházatyát foglalkoztatott sok-sok éven át.

Ezentúl az ilyen tanok hatása fel-felbukkant ugyan, de már csak kisebb dogmatikai csetepatéokra adott okot.

Ha az addigi munkát a ház falainak az építéséhez hasonlíthatjuk, a nagy zsinatok korát a ház berendezésének, gerendái megerősítésének is mondhatnánk. Fő tárgyuk a Szentháromság-tan kifejlesztése volt, mely máig is a teológia legnehezebb részét képezi. Egyesek sürgősségtelennel, vagy egyenesen károsnak tartották azt a kísérletezést, hogy a tanokat szavakba és dogmákba foglalva leszögezzék. "Az isteni homály erősebb minden fénynél" - tanította Dionysius Areopagita. Mások a görögök mindent részletező szellemét hibáztatták, mely "ismerni akarja a tűz ízét, látni a levegőt, fogni a fényt", mint azt Nisibisi Ephrem írta. Bármennyire is körülírjuk ezeket a tanokat, a magvuk misztérium, és a tan maga nem szólhat soha az észhez, hanem csakis a hithez.

Az első ökumenikus zsinat 325-ben ült össze, Niceában, hogy Arius és Athanasius közt döntsön. A kérdés a híres madáchi homo-ousion vita volt: a Fiú hasonló, vagy egy az Atyával? Teremtett, vagy minden időkből létező? A zsinat az egység mellett foglalt állást, de a döntés még jónéhány évtizedig vitatott volt. A császár, Nagy Konstantin, szeretett ugyan teológiai kérdésekbe belekotnyeleskedni, de hamar rájött arra, hogy a frissen megtérített gótokkal szemben, kik az arianus hitet vallották, nagy nehézségeket okozott állásfoglalása. Azt is meglátta, hogy Alexandria győzelmével hatalmi ellenlábast erősített Konstantinápolyal szemben, elkezdett tehát visszakozni. Ide-oda billegett a mérleg nyelve, nem egy császár volt többé-kevésbé arianus, míg végre, 381-ben a konstantinápolyi zsinat kisebb módosításokkal megerősítette a niceai zsinat döntését, lezárva a vitát. A világi döntések egyike viszont a császár hatalmát növelte; kimondta, hogy az egyházi kerületek a világi közigazgatás beosztását kövessék. Ezzel nagy lépést tettek afelé, hogy Konstantinápoly, a keleti császárság székhelye fontosabb pátriárkátus legyen, mint az ősi apostoli székek, Alexandria, vagy Antiokhia, és ezeket megelőzve, közvetlen Róma után jöjjön (amit viszont Róma nem nézett jó szemmel, és több évszázadon át vitatott). Ez volt az első lépés

abban a hatalmi harcban, mely évszázadok múlva a nagy szakadáshoz vezetett. Az arianusok kitagadásának mélyreható következményei voltak: a gótok még sokáig kiktartottak e hit mellett, melyben a királyuk egyben az egyház feje is volt.

(folytatjuk)

Imádkozzunk!

Jóságos Üdvözítőm! Milyen bölcsen kezdted el a jót bennem is, Te vagy az én Testvérem, ezt jól tudom.

Uram Krisztusom! Noha Istennel vagy egyenlő, mennyeknek, földnek királya vagy, mégsem kell félnem Tőled. Hiszen társam lettél, olyan legény, mint én, testvérem lettél, egy hús, egy vér velem.

Még azt is látom, ahogyan őseid között, családfád szerint, egyaránt voltak jó és rossz emberek, ilyenektől származol hát Te is. Még ezzel is meg akarsz vigasztalni, megterhelt, rettegő lelkiismeretemet meg akarod nyugtatni, hogy újra tudjak bízni Benned szabadon, feltétlenül, felfrissülten. Ámen.

Zsidókhöz írt levél 2: 14 - 18.

A gyermekek a test és vér részesei, Ő is hozzájuk hasonlóan részese lett ezeknek, hogy halála által megsemmisítse a halált és megszabadítsa azokat, akik a halálfélelem miatt egész életükben rabok voltak..., mindenben hasonlónak kellett lennie testvéreihez, hogy irgalmas és hű főpap lehessen..., mivel maga is kísértést szenvedett, tud segíteni azokon, akik kísértésbe esnek.

"Imádkozzunk együtt Lutherral - ma is"(Bpest 1983.)

A külföldi magyarságnak - Temesvártól Dél-Amerikáig és Pozsonytól Japánig - nagy előnye az otthoniakkal szemben a két- illetve többnyelvűség. A most letűnt, de még nem egészen eltűnt diktatúrának egyik legnagyobb, nemzetellenes bűne a nyelvtanítás elhanyagolása volt - valószínűleg szándékosan. A határok zártsága egyéb károk mellett azt a gondolkodásmódot is kifejlesztette, hogy "miért tanuljak idegen nyelvet, ha úgysem utazhatok külföldre?" Pedig - ördögi módon - ez az álláspont is a rendszer malmára hajtotta a vizet. Aki csak magyarul beszél, annak nem jut eszébe firtatni utazási jogait, illetve jogosulatlanságát. A propaganda természetesen működött: van itt szabadság, bármelyik állampolgár elmehet az IBUSZ utazási irodával a Szovjetunióba, megnézni a Lenin-mauzóleumot, sőt akinek sok pénze van, még Észak-Koreába is eljuthat. Egészen a legutóbbi évekig Magyarországról könnyebb volt eljutni Leningrádba vagy Moszkvába, mint Beregszászra.

Talán kevesen tudják itt, a távolban: amikor már szabaddá vált a nyugati utazás a magyarnak, akkor még mindig csak az állami utazási irodákon keresztül, csoportosan lehetett eljutni a Nagy Testvér országába. Úgy is természetesen csak a néhány engedélyezett turisztikai helyszínre, kötött programmal. Az orosz nyelv erőltetésével, kötelező oktatásával egyébként a nyelvtanulástól magától vették el az ember kedvét.

Hazánkban riasztó méretű az idegen nyelvek nem-ismerete! Életem első hat hónapját kivéve a Kádár-rendszerben nőttem fel. Eddig összesen hét nyelvet tanultam - német, orosz, latin, angol, ógörög, óhéber, spanyol -, de csak kettőt beszélek úgy-ahogy: egy kicsit az angolt, s most lassan-lassan a spanyolt. Igaz, a felsorolt hét közül három nyelvet eleve nem is a társalgás céljával tanítanak. A kommunista időkben bizonyos körökben jó hírük volt az egyházi iskoláknak - annak a kevésnek. Különösen erős középiskola hírében állott a Református Gimnázium, amelynek padjait húsz évvel ezelőtt szerénységgem is koptatta az első osztálytól egészen érettségiig. Az iskola énekkara és

kosárlabda-csapata kimagasló teljesítményt nyújtott, emlékeim alapján az erős gimnázium mítoszát mégsem áll módomban igazolni. (Meg kell jegyeznem, hogy az ilyen fogalmak, mint "erős iskola", "jó tanár" merőben mást jelentenek Magyarországon, mint Venezuelában.) A nyelvtanítás - legalábbis amiben nekem négy éven át részem volt - különösen gyengének bizonyult, most látom csak, mennyire gyengének. Az orosz nyelv kötelező volt, ez nem az intézmény hibája. Kellett még egyet választani mellé az angol, a német és a latin közül. (Remélem, azóta bővült a választék.) Aki akart még, az különórán is tanulhatott nyelvet.

Én a délelőtti, vagyis az órarendbe illeszkedő orosz- és latinóráimon kívül délután németet tanultam. Tanárunk idős volt már, nyugdíjból hívták vissza, a tankönyvtől elszakadni nem tudott, nem is akart. Aki az óráinak legalább egy részén megjelent, az menthetlenül megkapta a jeles osztályzatot, ami fakultatív - vagyis nem kötelező - tantárgyként a bizonyítványába is bekerült. Tudás, aktivitás nem számított. Annak ellenére, hogy szüleim "hibájából" én már a gimnázium előtt is részesültem német-oktatásban, bátran ki merem jelenteni, hogy ezeknek a "jeles" osztályzatoknak mind egyikét érdemtelenül kaptam meg.

Több szerencsém volt egy kicsit a latint illetően. Az első évben híres, szigorú, műfordításairól is ismert tanárt kaptunk. Nagy tudású, módszeres, alapos pedagógus volt, a tanév végére a tankönyvnek majdnem a feléig eljutottunk. Ő tényleg tanított, magyarázott és követelt, ám különféle elfoglaltságai miatt nem tudott minden (órarend szerinti !) óránkon jelen lenni. A következő három évben olyan tanárok jöttek, - néha gyors egymásutánban többen is - akiknél meg tudtunk élni az első osztályban tanult anyaggal! Az akkor tanult declinatiokat és coniugatiokat fújtuk, többet nemigen kellett tudni később sem. Idősebb diáktársaink körében olyan mendemondák keringtek, hogy az elsőben volt latintanárunk - népszerű nevén Zacskó - a negyedik osztályban néha már a másodikos könyv kétharmadáig is eljutott csoportjával.

Az orosz tanárnőm céltudatos, komoly, jó pedagógus volt. Nem rajta múlt, hogy most az itteni, caracasi,

oroszl származású házmasterünknek legfeljebb annyit tudok mondani anyanyelvén: köszönöm. Összesen tízévi kötelező orosz-tanulás után. Az említett tanárnő ráadásul bátor is volt, egyszer az egész osztály előtt megfogalmazta, hogy a nyelvtanulást nem szabad befolyásolnia az illető nép iránti ellenszenvnek. Nem hallgattunk rá. Amit nagyon kellett, azt megtanultuk, nem is keveset, de soha semmit önként oroszul nem mondtunk, nem írtunk, nem tanultunk. Így azután könnyű volt mindent elfelejteni.

Még egy német tanárt meg kell említenem a híres gimnáziumból, bár őhozza nyelvtanári minőségében nem volt "szerencsém". Ő sem volt fiatal, unta már a derdie-das-t. Megbízható forrásokból, tanítványaitól tudom, hogy néha bizony... (ne kerüljessük a forró kását!) elbóbiskolt a katedrán. Óra közben. Fárasztó dolog lehet hatszáznyolcvankilencedszer hallgatni mekegő kisdiaók előadásában, hogy Der Schüler lernt...

Nem fenyegette viszont az elalvás veszélye azokat a tanárnőket, akiktől itt, Caracasban - a gyülekezet jóvoltából - spanyolt tanulhattam a Centro Venezolano-Americano nyelviskolában. Kézzele-lábbal magyaráltak, ha kellett, ugráltak, rajzoltak, képeket mutogattak, sirtak, nevettek s közben valahogyan még a nyelvet is megtanították amennyire néhány hónap alatt lehet.

Nehéz lenne dicshimnusznek nevezni azt, amit egykori, szeretett iskolámról leírtam. A vicc az, hogy az akkori magyar mezőnyben esetleg tényleg a jobbak közé tartozott a "Refi". S a tragédia, hogy - sejtésem szerint - az az iskola úgy, ahogy akkor volt, itt, ebben az országban ma is az élvonalba illene bele. Értesüléseim szerint ma már egészen más szelek fújdognak Debrecenben. Nyelvi laboratórium létesült s valamelyik brit protestáns egyház ajándékaént anyanyelvi angol "lektor" tanítja az angolt egész nap, egész héten kisebb-nagyobb csoportoknak, kötetlenül. Legutóbbi, nem éppen friss híreim szerint szó volt egy hasonló német vendég érkezéséről is.

Sokára fog jelentkezni a hatása annak, hogy a nyelvoktatás otthon ma már nem huszadrangú kérdés,

hanem felismert, nélkülözhetetlen szükségszerűség. A többnyelvű külföldi magyarság addig is - és azután is - hasznos propagandistája, sőt alkotó része lehet népünknek, mint ahogy az volt a nehéz időkben is.

A többnyelvűségnek természetesen hátrányai is vannak. Aki a megélhetését idegen nyelven biztosítja, ráadásul esetleg a családbansem magyarul beszél, annak szókinccse elkerülhetetlenül csökken, kiejtése romlik. Aki hetente csak egy-két órát hall és beszél egy nyelvet, az felejt. Aki pedig maga sem jól beszél magyarul, az nem fogja megtanítani gyermekeinek sem, különösen nem, ha vegyes házasságban él. Azokban a magyar - esetleg félmagyar vagy negyedmagyar - családokban, amelyek Venezuelában élnek, a gyermekek számára a legfontosabb nyelv tagadhatatlanul a spanyol. Az is részben érthető, ha a második nyelv nem a magyar, hanem valamelyik világnyelv. Azt azonban furcsállom, hogy egyes családokban a gyermekek három-négy nyelven is beszélnek, de magyarul nem. Legalább a harmadik nyelvnek minden magyar (eredetű) családban a magyar-nak kellene lennie! Sokan vannak, akik magyarnak mondják magukat, de inkább csak a "magyar származású" kifejezés illik rájuk. A kettő nem ugyanaz.

Pedig nem tesz rosszat a gyermekével az, aki magyarra tanítja. Még az is kiderülhet: jó kenyérkereseti lehetőséget ad a kezébe. Már vannak olyan külföldi cégek, amelyek megcélozták kis hazánkat, s magyarul is tudó alkalmazottat keresnek... Itt a messzeségben persze hamarabb összeakad az ember húsz angol vagy francia tanárral, iskolával, tanfolyammal, mint egy magyarral. De azért meg lehet keresni a lehetőségeket: Magyar Ház, ovoda, Caribi Újság, cserkészlet, egyházak. Vannak ám az idevalósiak között olyanok, akiknek származásilag semmi közük hozzánk, mégis tanulnak magyarul. Igaz, a fél kezemen meg tudom számolni őket, létük, igyekezetük azt bizonyítja, hogy kolóniánkban maradt még vonzóerő. Az előregedés, a belső viták, az anyagi nehézségek ellenére is.

Családlátogatásaim során örömmel látom a legkülönbözőbb magyar könyveket, újságokat. Csak tessék is forgatni, kölcsönkérni és -adni vagy odaajándékozni

azokat. Akinek nincs alkalma magyarul beszélni, az olvasson. Esetleg éppen a Bibliát is, miért ne!?

A Szentírást olvassa mindenki azon a nyelven, amelyen a legjobban érti! Nem lehet nyelvkönyvvé lefokozni. De azt javaslom minden magyar(származású)nak, hogy a legjobban ismert nyelv mellett olvassa az Igét ősei nyelvén IS. Rejtett titkai könnyebben előkerülhetnek a Bibliának ha nem csak egy nyelven, de mindenesetre kellő tisztelettel és áhítattal olvassuk.

A külföldi magyarságnak nagy előnye, hogy több nyelven is értheti Isten Igéjét.

K. P.

Isten segítségével másodszor is Gyülekezeti Gyermeknapokat tartottunk szeptember 23-26-ig. A rendezvény programja a következő volt:

- 1.nap Az özönvíz I.Mózes 6:9-17
Aranymondás: Noé igaz ember volt.
- 2.nap Az irgalmas samáriai Lukács 10:25-37
Aranymondás: Szeresd az Urat a te Istenedet!
- 3.nap Pál apostol Lisztrában Ap.csel.14:8-20
Aranymondás: Állj a lábaidra egyenesen!
- 4.nap Peti otthonra talál
Aranymondás: Jézus Krisztus megszabadított, áldom az Isten Bárányát!

Mindenkinek köszönetet mondunk, aki bármilyen módon hozzájárult a Gyermeknapok megrendezéséhez.

GYÜLEKEZETÜNK PROGRAMJA

október

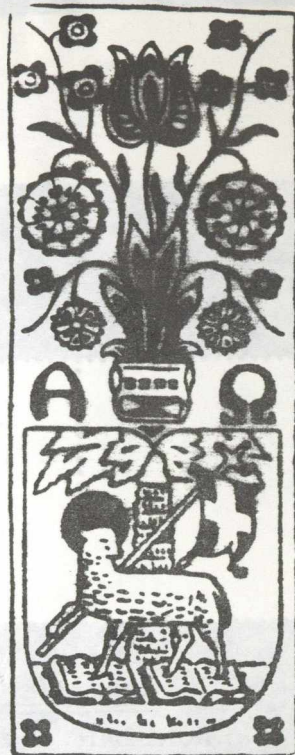
27-én vasárnap délelőtt 9-kor istentisztelet,
31-én csütörtökön a R E F O R M A -
C I Ó emlékünnepén este 7-kor isten-
tisztelet úrvacsoraosztással,

november

3-án vasárnap délelőtt közös, rész-
ben magyarnyelvű istentisztelet temp-
lomunkban,
10-én, 17-én és 24-én vasárnap déle-
lőtt 9-kor istentisztelet,

december

1-én vasárnap délelőtt 9-kor isten-
tisztelet,
8-án vasárnap este 6-kor istentisz-
telet és adventi szeretetvendégség,
15-én és 22-én vasárnap délelőtt
9-kor istentisztelet,
25-én szerdán délelőtt 9-kor K A -
R Á C S O N Y I istentisztelet úr-
vacsoraosztással.

A felnőtt istentisztelettel párhuzamosan vasárnapi isko-
la áll a gyermekek rendelkezésére. Kérjük a szülőket, ke-
resztszülőket és nagyszülőket, hogy éljenek ezzel a le-
hetőséggel. Várjuk a jelentkezőket hittanórára és konfir-
mációra is!

Presbiteri gyűlés: november 21-én és december 12-én csü-
törtökön este 1/2 8-kor.

V A L E N C I Á B Á N

október 27-én és november 24-én vasárnap, valamint Ka-
rácsonykor, december 25-én szerdán délután 1/2 5-kor tar-
tunk istentiszteletet.

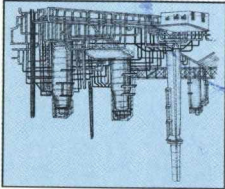
A lelkészi hivatalban magyarnyelvű egyházi könyvek és
Bibliák vásárolhatók. Többek között:
Végh Tamás: Hiszek Szentlélekben
Bolyki János: Ki a mi Istenünk?

Rev.
George Pósfay
4 Chemin de la Bourges
CH-1224 Chene Bogerles
Sviza

IMPRESOS
No Comertables

VENEZUELA

Nacionalización Petrolera

50 Años de
Acción Democrática

VENEZUELA

Reafirmación de la Educación Popular

50 Años de
Acción Democrática

VENEZUELA

11,50

Torres, Suiza, 1988

100 Años de la INDUSTRIA
ELECTRICA

Venezuela
CARACAS 1062-A
Apartado 68 360
CONGREGACION HUNGARA

L I S T E N T I S Z T E L E T E K

CARACASBAN: Vasárnap délelőtt 9-kor magyar nyelven,
fél 11-kor német,
ugyancsak fél 11-kor spanyol nyelven.

Valenciában: általában a hónap utolsó vasárnapján
délután fél 5-kor

A lelkeszi hivatal telefonszáma: (02-) 33 73 52.

Címe: Casa La Reforma Prol. de la 4a. Av. con 3a.

Transversal de Altamira, Urb. La Castellana

Hivatali órák: hétfő, szerda, péntek délelőtt
9-től 12 óráig

Lelkipásztor: Kardos Péter

Az ÜZENET kéthavonta jelenik meg. (13 KP X. 16.)

Az imádságokat, az adományokat, a természetbeni
segítséget (lapunk továbbadását, terjesztését)
hálással köszönjük !